

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Gäller 2022 – 2023

Djurås förskolor:

Diamanten, Topasen

Briljanten, Bärnstenen

Smaragden, Kristallen

Safiren, Rubinen

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Enhetens vision samt delaktighet: Djurås förskolor	3
utvärdering och analys av föregående års plan:	4
Prioriterade mål:	5
Främjande insatser:	6
kartläggning:	7
Förebyggande åtgärder:	7
Upptäcka, anmäla, utreda och dokumentera:	8
Upptäcka och anmäla	8
Utreda och dokumentera	8
rutiner och åtgärder vid misstänkta kränkningar:	9
Till dig som förälder:	9
begrepp:	10
diskrimineringsgrunderna:	11

ENHETENS VISION SAMT DELAKTIGHET: DJURÅS FÖRSKOLOR

Vision:

Vår verksamhet ska vara en trygg plats för alla som vistas i den. Barnen ska få uppleva den som lärorik och utvecklande. Vi ska ha ett tydligt värdegrundsarbete som utgår från alla människors lika värde och tar tydligt avstånd från diskriminering och kränkande behandling i alla relationer i våra förskolor. Vi strävar i vår verksamhet efter att barn ska förstå mänskliga rättigheter och skyldigheter och handla därefter. Det är viktigt att alla barn som går på Djurås förskolor minns sin tid hos oss med glädje.

Verksamheter som omfattas av planen:

Diamanten, Smaragden 1, Smaragden 2, Kristallen Vit, Kristallen Blå, Safiren, Rubinen, Brilljanten, Bärnstenen och Topasen

Ansvariga för planen:

Alla pedagoger på förskolan ansvarar för att planen följs. Rektor Susanne Mårs Östlund har huvudansvaret.

Barns delaktighet:

På Djurås förskola arbetar vi dagligen med ett tydligt värdegrundsarbete i våra barngrupper, det arbetet utgör basen i verksamheten. Detta sker genom gruppstärkande lek och genom att lära barnen att använda "STOPP-handen", prata om sina känslor och lära barnen konflikthantering och solidaritet. Vi har samtal med barnen om hur de är en bra kompis och hur de ska bemöta varandra samt diskuterar de rättigheter och skyldigheter vi har gentemot varandra.

Så här arbetar vi på specifikt på:

Topasen: Vi har mycket gruppstärkande lekar från terminsstart. Vi jobbar med barnintervjuer och trivselenkät varje termin. Vi har känslökala uppsatt och hur vi mår kort, vi har rätt och felkort som vi diskuterar i tex samlingen. Vi tittar på djuren på djuris och pratar om vilka olika situationer som kan uppstå hos oss.

Bärnstenen: Vi jobbar med kompisböckerna vilka är uppdelade i olika tema tex. visa känslor, vänta på din tur o.s.v. Med hjälp av dockor kan vi få in dramainslag och visa situationer som barnen hamnar i. På detta vis får barnen reflektera och tänka hur ska man handla i olika situationer. Känslokort är uppsatta. Vi läser böcker som handlar om olika konflikter.

Brilljanten: Vi jobbar just nu med värdegrundsfrågor inne hos oss. Vi läser kompisböcker och leker värdegrundslekar utifrån den specifika kompisboken vi läser just nu. Vi pratar mycket känslor. Som stöd för det har vi olika känslor uppsatta på en spegelvägg och vi har även en nyckelknippa med känslor. Vi

har satt upp en kompisol inne hos oss och vi ska komplettera med bilder på barnen i situationer när de gör bra kompis saker.

Vårdnadshavares delaktighet:

Vi erbjuder vårdnadshavarna att läsa och tycka till om planen på flera olika sätt: den finns på Vklass (gör den?), kommunens hemsida (Sk2 saknas) samt att den hänger i hallen på varje avdelning.

Personalens delaktighet:

Förskollärarna går igenom och reviderar planen vid läsårets första PUG (pedagogisk utvecklingsgrupp). Den tas sedan med till arbetslagen som tillsammans går igenom den och godkänner den, samt lägger till hur de arbetar specifikt med de gemensamma målen i varje hus. Varje avdelning skickar sen planen till rektor Susanne Mårs Östlund som godkänner planen och gör den tillgänglig för alla som vistas i förskolan samt vårdnadshavare. Samordnare ansvarar för att informera vikarier om planen vid introduktion. Planen diskuteras återkommande på APT och Avdelningsmöten med diskussionsunderlag från rektor och analyseras samt utvärderas på PUG tillsammans med rektor i slutet av läsåret.

Förankring av planen:

Rektor ansvarar för att personal och vårdnadshavare känner till planen, att den går att hitta på Vklass och på kommunens hemsida. Planen diskuteras löpande på APT samt på Avdelningsmöten där rektor bidrar med diskussionsunderlag.

UTVÄRDERING OCH ANALYS AV FÖREGÅENDE ÅRS PLAN:

Planen upplevs som lättläst, lätt att ta till sig och strukturerad. Det som står i den är relevant och viktigt. Det märks en skillnad på vikarierna när de kommer ut i verksamhet efter att den blivit en del av introduktionen. Vi upplever att planen hamnat i skymundan under året som gått och att vi inte arbetat så aktivt med den som vi önskat. Vi ser ett stort behov av att jobba mer ingående med den och gärna med hjälp av utmanande och utvecklande diskussionsfrågor där vi bryter ner begrepp. Det är viktigt att alla engagerar sig i planen.

En ändring vi gjort och väljer att fortsätta med är att vi har en gemensam del men att varje avdelning även tydliggör avdelningsspecifika prioriterade mål, främjande insatser, kartlägger sina avdelningar och formulerar sina egna förebyggande åtgärder. Vi tycker att det är viktigt med en gemensam del då bemötande och förutsättningar ska vara lika för personal, barn och vårdnadshavare var än de är på förskolan. Avdelningsspecifika tillägg berör behov som uppkommer på respektive avdelning utifrån barngrupp, planlösningar och andra behov som behöver tas i åtanke för att undvika diskriminering och kränkningar.

PRIORITERADE MÅL:

- Hålla planen levande genom löpande diskussioner
- Fortsätta använda oss av den kompetens vi fått genom fortbildningen i specialpedagogik, för att bemöta och skapa förutsättningar för barn med särskilda behov
- Arbeta vidare med miljöer som tar hänsyn till barnens integritet

Så här arbetar vi specifikt på:

Topasen: Vi skriver ut planen så vi har den i pappersform, vilket gör det lättare att alltid ha åtkomst till den. Vi har med den en gång i månaden, antingen på avdelningsmöte eller på en PUT. Går igenom den och diskuterar om det är något specifikt vi behöver jobba med.

Vi jobbar mycket med bildstöd, tex dagen, kläder, matsituation, på vagnen, när vi går in, på golvet med mera. Vi jobbar utifrån tydliggörande pedagogik papperet som sitter upp i olika rum för att vi pedagoger ska bli påminda. Vi jobbar i smågrupper för att kunna ge alla barn det lilla extra och vi har en specialvila och pausaktivitet för de barn som behöver under dagen.

Vi har maxantal som får vara samtidigt inne vid tex tvätterian för att få enskildhet. Barnen kan låsa om sig på toaletten (och vi pedagoger kan öppna låset utifrån) vilket gör att barnen alltid kan vara ensamma vid toalettbesök eller gå in där när de behöver byta om och inte är bekväma med att göra det inför andra.

Vi har skapat ett lugnt rum där barnen har möjlighet till enskildhet om de behöver gå ifrån.

Bärnstenen: Vi har målat på fönster och dörrar för att kunna byta blöjor utan åskådare.

Vi jobbar med bildstöd vid övergångar och för att förtydliga, tex kläder, när vi går in, samlingsplats.

Vi har delat in barnen i tre grupper så att vi kan styra samlingarna bättre med rätt material samt för att kunna möta alla individer och för att barnen ska få ett större talutrymme. Detta skapar även ro för barnen då det är enklare att samspela med ett färre antal individer.

Briljanten: Vi har delat in barnen i tre mindre grupper. Detta för att det är lättare för barnen att både kunna ge och ta plats samt för att kunna möta barnen på individnivå. Vi delar också upp oss i spontana smågrupper under dagen allt för att skapa lugn och för att det generellt är lättare att samspela med färre. Vi jobbar även mycket med tecken och lite bild stöd vid övergångar för att förtydliga. Vi ser även till att vi inte går in för många från utevistelse, utan att en pedagog börjar med tex tre, fyra barn så att alla får den tid de behöver för tex toalettbesök osv.

FRÄMJANDE INSATSER:

Planen kommer diskuteras löpande på APT och Avdelningsmöten med stöd av rektor som även bidrar med diskussionsmaterial.

Majoriteten av pedagogerna på förskolan har deltagit i fortbildningen "Specialpedagogik för lärande" från Skolverket. Denna fortbildning har gett oss fördjupad kunskap och bättre förutsättningar att anpassa lärandet och våra miljöer till alla barn på förskolan.

Alla vikarier får ta del av planen för att få inblick och kunskap i hur vi arbetar mot diskriminering och kränkande behandling. För att underlätta för dem och för förskolans personal har vi förtydligat hur vi arbetar för att undvika diskriminering utifrån diskrimineringsgrunderna (se s. 7).

Alla avdelningar kommer arbeta med sina miljöer, då vi ser att det finns utrymmen där barnen kan komma att utsättas för diskriminering och kränkande behandling. Detta arbete kommer se olika ut på varje avdelning (se nedan);

Så här arbetar vi på specifikt på:

Topasen: Vi har några ställen ute där barnen kan vara utom synhåll för oss vuxna om vi inte är på den sidan av gården. Därför är det viktigt att vi vuxna sprider ut oss och täcker och har uppsyn över hela förskole gården för att det inte ska kunna hända något. Inne har vi olika rum där barnen kan stänga in sig i, men alla dörrar har fönster och det är viktigt att vi vuxna lyssnar och ser vad som sker i rummen. Vi har barnintervjuer och trivselenkäter varje termin för att upptäcka ev. olika former av diskriminering eller andra händelser hos oss.

Bärnstenen: Vi ändrade i affären och läshörnan, tog bort soffan som ofta var anledningen till konflikter och mycket hög ljudnivå. Vi bytte även plats för matbord för att spegeln skulle bli en tillgång och inte distrahera vid lunchen. Det är väldigt viktigt att vi personal sprider ut oss så att vi ser alla barnen för att undvika onödiga konflikter.

Briljanten: Vi ser alltid till att vara där barnen är och det är viktigt att vi delar upp oss. Vi har en koja som barnen kan gömma sig i då ser vi till att någon utav oss finns nära och kunna lyssna in vad som händer där inne. Även sovrummet har barnen nu börjat att stänga in sig och leka, där ser vi också till att man är utanför och lyssnar och tittar in genom fönstren.

KARTLÄGGNING:

På eftermiddagarna slår hela Skattkistan 1 ihop och har en gemensam stängning. På fredagar kommer även Skattkistan 2 över och då har alla en gemensam stängning. Vi ser att detta kan bidra till ökad risk för kränkningar då flera barngrupper blandas och det finns risk för att det blir rörigt. Anmälningar i Drafit är ett viktigt redskap för att se mönster i vart kränkningar sker och hur, något som kommer hjälpa oss att kartlägga vart risker för diskriminering och kränkande behandling finns på våra avdelningar. Vi ser ett behov av att se över våra miljöer då vi är medvetna om att det finns utrymmen där diskriminering och kränkande behandling kan ske.

Under vikarieintroduktioner har samordnare lyft planen och alla vikarier läser den för att få insikt i hur vi arbetar för att undvika att kränkningar och diskrimineringar sker. Vi ser att detta hjälper våra vikarier att få insikt i hur vi arbetar i verksamheten samt ger dem möjlighet att handla därefter.

Så här arbetar vi på specifikt på:

Topasen: Vi informerar våra vikarier som kommer att det är viktigt att vara där barnen är och närvarande på golvet. Vi visar även hur vi placerar oss ute och varför det är så viktigt att täcka hela gården.

Bärnstenen: Vi pedagoger sprider ut oss där barnen är för att undvika konflikter. Vi är även närvarande i leken, att man tex sitter med vid bordet när barnen pärlar eller att man sitter med på golvet när de leker med bilar.

Briljanten: Vi pedagoger sprider ut oss, informerar vikarier om att det är viktigt att vara där barnen är. Att man sitter med, närvarande på golvet.

Lika ute att man befinner sig bakom kullen och inte bara står kvar på ett och samma ställe, utan man följer barnen och sprider ut sig.

FÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER:

Vad vidtar ni för åtgärder utifrån kartläggningen? Ange gärna insatser, aktiviteter, ansvar och upplägg. Koppla det till era prioriterade mål.

Vi har hög täckning av personal på eftermiddagarna för att de vuxna ska ha möjlighet att vara där barnen är. Är det stängning ute har pedagogerna möjlighet att vara där barnen är. Vi lyfter återkommande att barnen som går på förskolan är allas barn, detta bli extra viktigt under sammanslagningar. Om stängningar sker inomhus är avdelningarna uppdelade i olika rum med god täckning av personal som kan vara där barnen är. Vi ser att fortbildningen "Specialpedagogik för lärande" har gett oss mer kunskap och har vidgat vårt förhållningsätt i hur vi kan möta alla barn. Varje

avdelning kommer arbeta med sina miljöer då vi ser att det finns behov att se över dessa och anpassa dem efter barnens och verksamhetens behov (se nedan hur varje avdelning kommer arbeta med detta).

Så här arbetar vi på specifikt på:

Topasen: Vi pratar gott om all personal och alla barn på förskolan. Vi benämner alla med namn och visar att alla barn på förskolan är viktiga för oss. Är vi gemensamt ute hjälper vi till med allas barn beroende på vilken pedagog som är närmast. Vi täcker utemiljön så att det alltid finns en vuxen över hela gården, vilket gör att barnen kan vända sig till alla pedagoger vid behov.

Inne gör vi om verksamheten utifrån barnens intressen och behov. Barnen är med i omorganisationen så att de känner sig delaktiga.

Bärnstenen: Vi anpassar och gör om miljön utifrån barnens behov och intressen. Vi alla hjälps åt utomhus att vara utspridda för barnens trygghet.

Briljanten: Vi anpassar inne miljön utifrån barnens behov.

Vi alla hjälps åt med alla barn när vi är ute tillsammans, där åter att alla ser till att finnas utspridda över hela gården, då det också är en trygghet för barnen.

UPPTÄCKA, ANMÄLA, UTREDA OCH DOKUMENTERA:

Enligt skollag 6 kap. 10§ är en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Enl. 2 kap. 7§ diskrimineringslagen och 6 kap. 10§ skollagen är en huvudman som får kännedom om att ett barn eller elev anser sig blivit utsatt för kränkande eller diskriminerande behandling, skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna.

UPPTÄCKA OCH ANMÄLA

Vid en incident utreder närvarande vuxen tillsammans med de berörda barnen vad som hänt och om det som har skett är en kränkning. Därefter meddelas ordinarie pedagog på barnets avdelning om vad som hänt. Beslut tas om vårdnadshavare behöver meddelas eller inte. Vid allvarigare tillbud/kränkningar kontaktas alltid vårdnadshavare och personalen skriver en händelserapport.

UTREDA OCH DOKUMENTERA

Vid en händelse pratar vi med alla inblandade och reder ut vad som hänt. Vi informerar ansvariga pedagoger så att alla har vetskap om händelsen. Vårdnadshavare informeras och i vissa fall får vårdnadshavare prata mer med barnet hemma och kanske får vi mer information om händelseförloppet varit oklart. Vi dokumenterar händelsen och meddelar rektor. I rapporten framgår vilka åtgärder som behöver göras.

RUTINER OCH ÅTGÄRDER VID MISSTÄNKTA KRÄNKNINGAR:

- All personal ska villkorslöst, utan dröjsmål, vid misstanke om att barn/elev blivit kränkt anmäla detta till respektive chef/rektor.
- Anmälan görs digitalt via [KBI/ Draftit](#).
- Chef/rektor ansvarar för att ärendet utreds omgående.
- Chef/rektor gör en anmälan till huvudmannen.

Om ett barn/elev känner sig kränkt av någon vuxen på skolan ska detta tas på extra stort allvar då barnet kan anses stå i beroendeställning till den vuxne. Barnet eller dennes Vårdnadshavare ska omedelbart kontakta/berätta för personal eller rektor/chef.

TILL DIG SOM FÖRÄLDER:

Om du misstänker att ditt barn eller något annat barn utsätts för diskriminering eller kränkande behandling ska du i första hand vända dig till någon i personalen. Det kan vara svårt att ta till sig att ens egna barn kränker andra barn men även i detta fall är det viktigt att prata med personalen. Alla måste ta ett gemensamt ansvar och arbeta för barnens trygghet och samhörighet.

BEGREPP:

Diskriminering

En förenklad beskrivning av diskriminering enligt diskrimineringslagen är att någon missgynnas eller kränks och att missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna; kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett barn/elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Till exempel om en elev får sämre betyg och det har samband med hans etniska tillhörighet.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering är när det finns en regel som verkar neutral men särskilt missgynnar personer med koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempelvis är om alla barn serveras samma mat, kan förskolan indirekt diskriminera de barn som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en verksamhet inte genomför skäliga åtgärder för att en person med funktionsnedsättning ska kunna ta del av verksamheten. Ett exempel på bristande tillgänglighet kan vara att en elev med dyslexi inte får stöd i undervisningen.

Trakasserier

Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet och har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Exempel på trakasserier kan vara en lärare som hånar en elev för att han bär kippa.

Sexuella trakasserier

Med sexuella trakasserier menas ett beteende av sexuell natur som är oönskat av den som blir utsatt för det. Det kan till exempel vara att en lärare är sexuellt närgången mot en elev.

Instruktioner att diskriminera

Instruktion att diskriminera är när någon ger en order eller instruerar någon som är i beroendeställning, till exempel en anställd, att diskriminera någon annan.

Kränkande behandling

I 1 kap. skollagen och i läroplanerna används begreppet kränkande behandling brett och omfattar då alla typer av kränkningar inklusive diskriminering enligt diskrimineringslagen och även diskriminering med koppling till andra omständigheter som gäller den enskilde som person. I 1 kap.2 § Regeringsformen står att "Det allmänna ska motverka diskriminering av människor på grund av kön, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, språklig eller religiös tillhörighet, funktionshinder, sexuell läggning, ålder eller andra omständigheter som gäller den enskilde som person". I 6 kap. skollagen avgränsas kränkande behandling till att avse ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen. I den här texten används begreppet "kränkningar" för att beskriva alla typer av kränkningar som avses i 1 kap. skollagen, alltså omfattande även alla former av och grunder för

diskriminering. När begreppet ”kränkande behandling” används här menar vi kränkningar såsom begreppet används i 6 kap. skollagen.¹

DISKRIMINERINGSGRUNDERNA:

Kön

att någon är kvinna eller man. Även den som avser att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet omfattas av diskrimineringsgrunden kön. Lag (2014:958).

- Vi benämner barn och vuxna med namn och inte med kön
- Vi erbjuder alla leksaker och aktiviteter till alla barn och arbetar för att alla barn ska få alla möjligheter
- Vi motverkar stereotypa könsroller i de böcker och sånger som vi har på avdelningarna
- Vi har återkommande diskussioner i våra arbetslag om genus och bemötande utifrån kön
- Vi bemöter vårdnadshavare och kollegor på ett likvärdigt sätt oavsett kön

Könsöverskridande identitet eller uttryck

att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön

- Vi är öppna inför barnens könsidentitet och de sätt de väljer att uttrycka den på
- Vi tänker på hur vi pratar om könsuttryck i exempelvis kläder och ger barnen möjlighet till egen reflektion/egna val

Etnisk tillhörighet

nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande

- Vi har dockor/figurer och böcker med människor med olika hudfärg på våra avdelningar så att alla människor är och känner sig representerade på våra förskolor
- Vi pratar om att alla är olika och ser olika ut och är lika mycket värda
- Vi arbetar för att barn ska få vidgade perspektiv på vår omvärld. Oavsett etnisk representation på våra avdelningar är det viktigt att barnen tar del av människor olikheter och likheter
- Vi pratar om olika traditioner som finns i världen oavsett om vi har barn med annan etnisk härkomst än svensk

Funktionsnedsättning

varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå

- Vi pratar om människors olika behov i våra barngrupper, vi är olika men alltid lika mycket värda
- Vi är öppna inför att strukturera om våra återkommande aktiviteter så att alla kan delta efter förmåga (t. ex samling, matsituationer) om de själva vill
- Materialet på avdelningarna ska vara tillgängligt för alla så länge de inte utgör en fara för barnen och

¹ Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda - Hur skolan kan arbeta mot trakasserier och kränkningar. Skolverket, Stockholm 2019

aktiviteten kräver vuxen tillsyn

- Vi är medvetna om hur vi bemöter vårdnadshavare med funktionsvariationer och de eventuella anpassningar dessa kräver i vår verksamhet

Religion eller annan trosuppfattning

Med religion avses religiösa åskådningar som exempelvis hinduism, judendom, kristendom och islam. Annan trosuppfattning innefattar till exempel buddism, ateism och agnosticism.

- Allas religiösa uppfattning är personlig och det är bra att en själv får berätta om sina religiösa uttryck, viktigt är dock att en samtidigt visar respekt för andras individuella trosuppfattning. Vi pedagoger har ett öppet förhållningssätt till olika trosuppfattningar, det gäller dock så länge de inte motsäger Läroplanens värdegrund och Barnkonventionen.
- Vi pedagoger har ett öppet förhållningssätt kring barns funderingar kring tro och påverkar dem inte på något sätt

Sexuell läggning:

homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning

- Vi pedagoger tänker på hur vi pratar om olika familjekonstellationer och relationer, vi lägger ingen värdering i människors sexuella läggning
- Vi tar inte för givet att människor som vistas i verksamheten är heterosexuella
- Vi arbetar för att bredda barns perspektiv och gör detta genom att tänka på att böcker och sånger vi lånar inte förstärker en heteronorm

Ålder

uppnådd levnadslängd.²

- Vi begränsar inte barnen utifrån deras ålder om det inte är en fråga om säkerhet, det är viktigt att få prova
- Vi ser att barndomen har ett eget värde i sig och inte är en transportsträcka för att bli vuxen – barns perspektiv är därför jätteviktigt på våra avdelningar

² <https://www.do.se/> 2021